

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny Test diagnostyczny
<i>Przedmiot:</i>	Język włoski
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy
<i>Formy arkusza:</i>	MJWP-P0-100, MJWP-P0-200, MJWP-P0-400, MJWP-P0-660, MJWP-P0-Q00, MJWP-P0-Z00
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	14 grudnia 2022 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zadania zamknięte

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.

Zadanie otwarte sprawdzające rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
 - popełnia błędy, które
 - zmieniają znaczenie wyrazu, np. *firmò* zamiast *firno* w zadaniu 5.6.
 - powodują, że użyty wyraz nie byłby rozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. *fermerò* zamiast *firmerò* w zadaniu 5.6.
 - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna, np. *impossibile d'aiuto* zamiast *impossibile salvare le api* w zadaniu 5.5.
 - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej, np. *kafe* zamiast *un caffè* w zadaniu 5.7.
 - udziela odpowiedzi, która:
 - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *qualcosa* zamiast *un caffè* w zadaniu 5.7.
 - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę; nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. *difficoltà a salvare le api* zamiast *impossibile salvare le api* w zadaniu 5.5.
 - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, np. *seguirò e firmerò* zamiast *firmerò* w zadaniu 5.6.
 - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *un caffè e un tè* zamiast *un caffè* w zadaniu 5.7.
 - udziela odpowiedzi w innym języku niż wymagany w danym zadaniu, np. *kawa* zamiast *un caffè* w zadaniu 5.7.
3. Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku włoskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu.
4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku włoskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.
5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla konkretnych zadań w arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są również odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 ¹		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka [...].	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	F
1.2.			V
1.3.			V
1.4.			V
1.5.			F

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka [...].	II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	A
2.2.		II.3) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi.	F
2.3.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi.	E
2.4.			B
2.5.		II.4) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	D

¹ Dz.U. 2022, poz. 1246.

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	C
3.2.			B
3.3.		II.4) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	B
3.4.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	C
3.5.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	A

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>		F
4.2.		III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	A
4.3.			C
4.4.			D

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.3) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	B
5.2.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	A
5.3.		III.2) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	D

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
5.4.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym. III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
5.5.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>	
5.6.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	
5.7.		

Uszczegółowienia do zadania 5.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

Zad.	Odpowiedź oczekiwana	Przykłady odpowiedzi akceptowalnych
5.4.	quasi tre milioni	tre milioni / 3 000 000
5.5.	impossibile salvare le api	impossibile salvare gli insetti
5.6.	firmerò	firma / voglio/vorrei/devo firmare
5.7.	un/il caffè	il caffè

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zad.	Przykłady odpowiedzi niepoprawnych	Uzasadnienie
5.4.	molte api	odpowiedź niezgodna z tekstem
	tanti	odpowiedź jest niewystarczająco precyzyjna
	un'ape impollina tre milioni	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
	tri milioni	błąd językowy w wyrazie o wysokiej frekwencji w języku włoskim
5.5.	possibile aiutare le api	odpowiedź niezgodna z tekstem
	impossibilità d'aiuto	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
5.6.	podpiszę	odpowiedź w innym języku niż wymagany w zadaniu
	scriverò/metterò/proporrò	odpowiedź niezgodna z tekstem
	firmare	zakłócenie komunikacji
5.7.	bere il caffè	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
	il sole	odpowiedź niezgodna z tekstem
	il pranzo	odpowiedź niezgodna z tekstem
	andare il caffè	zakłócenie komunikacji

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	C
6.2.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
6.3.		III.6) Zdający układa informacje w określonym porządku.	A
6.4.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
6.5.			D

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	B
7.2.			E
7.3.			A
7.4.			D

Znajomość środków językowych**Zadanie 8.**

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	B
8.2.			A
8.3.			A

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
9.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	A
9.2.			C
9.3.			B
9.4.			C

Zadanie 10.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
10.1.	I. Znajomość środków językowych.	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	fare
10.2.	<i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		per
10.3.			borsa

Zadanie 11.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
11.1.	I. Znajomość środków językowych.	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	sono andati al cinema
11.2.	<i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		Tutti i miei problemi
11.3.			attenti ai ladri

Wypowiedź pisemna

Zadanie 12.

W ubiegłym miesiącu postanowiłeś(-aś) zrezygnować na tydzień z internetu. W e-mailu do kolegi z Włoch:

- wyjaśnij, dlaczego podjąłeś (podjęłaś) taką decyzję
- przedstaw reakcję rodziców na Twoje postanowienie
- opisz, w jaki sposób koledzy pomagali Ci dotrzymać postanowienia
- napisz, co spowodowało, że nie wytrzymałeś(-aś) do końca w swoim postanowieniu.

Ogólne wymagania egzaminacyjne

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy [...] proste spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].
- IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający [...] reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach [...].
- V. Przetwarzanie wypowiedzi.
Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

- I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia [...] opinie i poglądy innych osób.
- V.7) Zdający wyraża i opisuje uczucia i emocje.
- VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.
- VIII.3) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- treść
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający się odniósł w swojej wypowiedzi, a następnie ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 5 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu podpunktów zdający się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	2 pkt
3		3 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
2			2 pkt	1 pkt	1 pkt
1				1 pkt	0 pkt
0					0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której zdający odniósł się do 2 podpunktów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania treści

- W ocenie treści egzaminator kieruje się:
 - nadrzędnymi zasadami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2–17 poniżej oraz ustaleniami przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
 - w razie wątpliwości – rozważeniem następujących kwestii:
 - w jakim stopniu jako odbiorca czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu podpunktu polecenia?
 - w jaki sposób zdający realizuje dany podpunkt, np. za pomocą ilu zdań i jakich, za pomocą ilu czasowników/określników, jak złożona jest wypowiedź, jak wiele szczegółów przekazuje?
- Należy uznać, że zdający **nie odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
 - nie realizuje tego podpunktu lub
 - realizuje go w sposób niekomunikatywny.
- Należy uznać, że zdający **odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
 - realizuje go w sposób komunikatywny, ale w minimalnym stopniu, np.
 - wyjaśnij, dlaczego podjąłeś (podjęłaś) taką decyzję**
L'ho fatto per passare più tempo con la mia amica. (jedno odniesienie)
 - rozbudowuje minimalną realizację podpunktu o dodatkową, komunikatywną informację, np.
L'ho fatto per passare più tempo con la mia migliore amica.
- Należy uznać, że zdający **rozwinął** dany podpunkt polecenia, jeśli odniósł się do niego w sposób bardziej szczegółowy, tzn. w realizacji podpunktu można wyodrębnić:
 - przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia, np.
 - przedstaw reakcję rodziców na Twoje postanowienie**
I miei genitori mi hanno guardato, mi hanno sorriso e hanno detto che è una buona idea.
 - jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia, np.

I miei genitori mi hanno detto che la mia idea gli piaceva molto perché in questo modo potevo passare più tempo a studiare la lingua italiana.

5. W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów:
 - a. jeśli zdający w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
 - b. jeśli zdający nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
 - c. jeśli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
 - d. jeśli zdający odniósł się do obydwu członów i przynajmniej jeden z nich przedstawił w sposób bardziej szczegółowy, należy uznać, że rozwinął wypowiedź.
6. Wyrażenia takie jak np. *una buona idea, prendere una decisione, leggere libri, occuparsi di sport, navigare in Internet, giocare a calcio, passare il tempo libero all'aria aperta*, traktowane są jako jedno odniesienie się do podpunktu polecenia.
7. Realizacja podpunktu polecenia za pomocą synonimicznych wyrazów/wyrażeń lub wzajemnie wykluczających się wyrazów/wyrażeń, lub za pomocą równorzędnych wyrazów/wyrażeń jest traktowana jako jedno odniesienie, np.
 - **przedstaw reakcję rodziców na Twoje postanowienie**
I miei genitori erano felici e contenti.
8. Pospolite modyfikatory występujące przed przymiotnikiem lub przysłówkiem (np. *molto, poco, tanto*) oraz zaimki nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia.
9. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
10. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
11. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia, np.
 - **wyjaśnij, dlaczego podjąłeś (podjęłaś) taką decyzję**
 - **przedstaw reakcję rodziców na Twoje postanowienie**
L'ho fatto perché anche i miei genitori hanno promesso di rinunciare all'uso di Internet in casa.
12. Jeśli zdający traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź przez odpowiadanie na te pytania, nie dbając o precyzyjne przekazanie informacji wymaganych w każdym podpunkcie polecenia, prowadzi to do obniżenia punktacji za treść oraz może powodować obniżenie punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
13. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, budzący wątpliwość, to wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że informacja dotyczy danego podpunktu polecenia i jest logicznie uzasadniona.
14. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalno-gramatycznej, podpunkt rozwinięty traktowany jest jako podpunkt, do którego zdający tylko się odniósł, a podpunkt, do którego zdający się odniósł, jako niezrealizowany.
15. Dopuszcza się udzielenie przez zdającego wymijającej odpowiedzi, np. *Nie wiem, kiedy... / Nie wiem, co... / Nie wiem, dlaczego...*, jeśli odpowiedź taka spełnia warunki

polecenia. Nie akceptuje się odpowiedzi nienaturalnych w danej sytuacji komunikacyjnej, np.

- **opisz, w jaki sposób koledzy pomagali Ci dotrzymać postanowienia**

Non so che cosa hanno fatto i miei amici.

16. Jeżeli zdający realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku polskim, uznaje się realizację podpunktu polecenia za niekomunikatywną, np.

- **wyjaśnij, co spowodowało, że nie wytrzymałeś(-aś) do końca w swoim postanowieniu.**

Ho aperto Internet perché di sera nudziło mi się tanto. („nie odniósł się”)

17. Jeżeli zdający używa języka polskiego we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia, fragment w języku polskim nie jest brany pod uwagę w ocenie treści, np.

- **wyjaśnij, co spowodowało, że nie wytrzymałeś(-aś) do końca w swoim postanowieniu.**

Ho aperto Internet perché di sera mi annoiavo okropnie. („odniósł się”)

Zadanie 12.

W ubiegłym miesiącu postanowiłeś(-aś) zrezygnować na tydzień z internetu. W e-mailu do kolegi z Włoch:

- wyjaśnij, dlaczego podjąłeś (podjęłaś) taką decyzję
- przedstaw reakcję rodziców na Twoje postanowienie
- opisz, w jaki sposób koledzy pomagali Ci dotrzymać postanowienia
- napisz, co spowodowało, że nie wytrwałeś(-aś) do końca w swoim postanowieniu.

Caro Roberto,

forse non ci crederai, ma poco tempo fa ho deciso di non usare Internet per una settimana!

- **wyjaśnij, dlaczego podjąłeś (podjęłaś) taką decyzję**

VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający podaje przynajmniej jeden powód/cel podjęcia decyzji o rezygnacji z korzystania przez tydzień z internetu.

Powód/cel może dotyczyć na przykład:

- chęci lub potrzeby zadbania o swoje zdrowie/samopoczucie, np. *Ho capito che stare davanti al computer fa male alla salute. („odniósł się”) / Ho rinunciato a Internet perché è arrivata l'estate e volevo passare più tempo all'aria aperta con gli amici. („odniósł się i rozwinął”)*
- preferencji, zainteresowań, upodobań, intencji zdającego, np. *Preferivo incontrarmi con la mia ragazza invece di navigare in Internet. („odniósł się”) / Ultimamente mi sono iscritto a un corso di danza e avevo troppo poco tempo per il computer. („odniósł się i rozwinął”)*
- osób/wydarzeń, które miały wpływ na podjęcie przez zdającego tej decyzji, np. *La mamma ha detto che si guasta la vista quando si usa Internet. („odniósł się”) / I miei amici si lamentavano che non giocavo a calcio con loro. („odniósł się”) / Qualche giorno fa ho cliccato un link e ho preso un virus e da allora avevo paura di usare il computer. („odniósł się i rozwinął”)*
- korzyści wynikających z podjęcia takiej decyzji, np. *Ho rinunciato al computer per avere più tempo libero. („odniósł się”)*

Wymagany jest spójnik „perché”, „perciò”, „per questo”, gdy z kontekstu nie wynika, że zdający podał powód/cel podjęcia decyzji o rezygnacji na tydzień z internetu, np. *Faceva bel tempo. („nie odniósł się”), ALE Volevo vedere com'è la vita senza Internet perché faceva bel tempo. („odniósł się”)*

Jako rozwinięcie tego podpunktu polecenia traktuje się zwroty takie jak *essere contento/felice/triste, essere fantastico/stupendo*, określające uczucia / emocje / stosunek piszącego do faktu podjęcia decyzji o rezygnacji z korzystania z internetu, **pod warunkiem** że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli podaje powód/cel podjęcia takiej decyzji, np. *Ero contento della mia decisione. („nie odniósł się”), ALE Ero contento della mia decisione perché così avevo anche più tempo per lo studio. („odniósł się i rozwinął”)*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
Usavo Internet ogni giorno. È stata un'idea pazza!	A causa del computer non avevo più tempo libero. Avevo bisogno di riposare da Internet.	Ho deciso di cambiare le mie abitudini, di non chiudermi più in camera e di passare più tempo con la mia famiglia. Volevo provare a me stesso che ci sono altre cose nella vita più importanti dei social media o dei videogiochi.

• **przedstaw reakcję rodziców na Twoje postanowienie**

V.2) Zdający opowiada o czynnościach [...] i wydarzeniach z przeszłości [...].

V.6) Zdający [...] przedstawia [...] opinie i poglądy innych osób.

V.7) Zdający wyraża i opisuje uczucia i emocje.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający odnosi się do reakcji rodziców na swoje postanowienie. Za reakcję uznaje się na przykład:

- opis emocji, np. *I miei genitori erano felici.* („odniósł się”)
- opis działań/czynności, np. *Mia madre e mio padre mi hanno proposto di insegnarmi a giocare a carte.* („odniósł się”)
- opinie związane z faktem podjęcia takiej decyzji, np. *I miei genitori hanno detto che questa decisione era la migliore della mia vita.* („odniósł się”)

Akceptowane są również komunikatywne odpowiedzi, w których zdający przedstawia reakcję jednego z rodziców, np. *Alla mia mamma è piaciuta la mia decisione.* („odniósł się”)

Jeżeli zdający informuje, jak inne osoby, a nie jego rodzice, zareagowały na jego postanowienie, to taka realizacja tego podpunktu polecenia kwalifikowana jest na poziom niższy, np. *Quando i miei amici hanno saputo della mia decisione, hanno riso a lungo.* (O→N)

Jeżeli zdający pisze tylko o poinformowaniu rodziców o swojej decyzji bez uwzględnienia ich reakcji, to taka wypowiedź nie jest realizacją tego podpunktu polecenia, np. *Ho detto ai miei genitori che avevo deciso di non usare Internet.* („nie odniósł się”), ALE *Quando ho detto ai miei genitori che avevo deciso di non usare Internet erano veramente sorpresi.* („odniósł się”)

Informacje o okolicznościach, w jakich zdający poinformował rodziców o rezygnacji z Internetu na tydzień, mogą być traktowane jako element rozwijający ten podpunkt polecenia, **pod warunkiem** że zdający realizuje kluczowy element polecenia, np. *Ho parlato della mia decisione con i miei genitori il giorno del mio compleanno mentre mi stavano regalando un nuovo smartphone. Erano molto sorpresi.* („odniósł się i rozwinął”)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający przedstawia reakcję rodziców na inny fakt niż jego postanowienie, np. *I miei genitori erano molto preoccupati per i miei risultati scolastici.* („nie odniósł się”)

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
<p>Ho chiesto ai miei genitori la loro opinione.</p> <p>Mio fratello era stupito. (O→N)</p>	<p>I miei genitori non riuscivano a credermi.</p> <p>La mia mamma ha subito telefonato alla nonna per raccontarglielo.</p>	<p>I miei genitori hanno detto che avevo preso una decisione giusta, poi mi hanno abbracciato e hanno promesso di aiutarmi.</p> <p>Il papà ha detto che era una buona idea, ma la mamma aveva molti dubbi perché secondo lei non sono una persona ferma nelle decisioni.</p>

- opisz, w jaki sposób koledzy pomagali Ci wypełnić postanowienie

V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].

VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający przedstawia przynajmniej jedną czynność, którą wykonywali koledzy, aby wytrwał on w swoim postanowieniu, na przykład:

- zachęcali do wspólnego spędzenia czasu, np. *Per allontanarmi dal computer i miei amici mi invitavano in piscina.* („odniósł się”)
- pozytywnie wzmacniali, np. *Luca e Paolo mi davano un premio per ogni giorno che passavo senza il computer: mi compravano i miei dolci preferiti.* („odniósł się i rozwinął”)
- przyłączyli się do wyzwania, np. *Per aiutarmi i miei amici hanno deciso di non portare i loro cellulari a scuola.* („odniósł się”)

W pracy zdającego nie musi pojawić się zwrot *aiutare a mantenere la promessa*, ale z kontekstu musi wynikać, że czynności, które wykonywali koledzy, miały na celu pomóc zdającemu w wypełnieniu jego postanowienia, np. *Le mie amiche mi hanno proposto di andare in un centro commerciale e grazie a loro non dovevo entrare sul sito Internet del negozio.*

Akceptowana jest wypowiedź, w której zdający odnosi się do jednego kolegi, który pomógł mu wypełnić postanowienie, np. *Non usavo il computer grazie a Marco che mi invitava ad andare in bici con lui.* („odniósł się”)

Przedstawienie opinii o sposobie, w jaki koledzy pomagali zdającemu wypełnić postanowienie, nie jest realizacją tego podpunktu polecenia. Może być traktowane jako element rozwijający, **pod warunkiem** że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli opisuje, w jaki sposób koledzy pomagali mu wypełnić postanowienie, np. *Tutte le iniziative delle mie amiche di aiutarmi a non usare Internet mi sono piaciute molto.* („nie odniósł się”), ALE *Le mie amiche mi portavano in palestra dopo la scuola. Questa loro iniziativa mi è piaciuta molto perché così non pensavo al computer.* („odniósł się i rozwinął”)

Jeżeli w pracy przedstawiony jest sposób pomocy ze strony innych osób niż koledzy, to taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *Mia sorella passava il tempo con me, andavamo a fare una lunga passeggiata nel parco.* (R→O). Może być ona traktowana jako element rozwijający, **pod warunkiem** że zdający opisuje, w jaki sposób koledzy pomagali mu wypełnić postanowienie, np. *I miei amici venivano con me a fare una lunga passeggiata nel parco. Anche mia sorella passava il tempo con me.* („odniósł się i rozwinął”)

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I miei amici sono fantastici. Il nonno mi prestava libri. (O→N)	Gli amici mi aiutavano perché mi controllavano. Per aiutarmi i miei amici mi hanno iscritto a un nuovo progetto.	Dopo le lezioni giocavamo a scacchi con i compagni di classe. Mi è piaciuto perché così non pensavo più a Internet. Le mie amiche mi hanno promesso di venire da me per insegnarmi lo spagnolo. In questo modo non dovevo più iscrivermi a un corso online.

- napisz, co spowodowało, że nie wytrwałeś(-aś) do końca w swoim postanowieniu

VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający podaje przynajmniej jedną przyczynę, z powodu której nie wytrwał do końca w swoim postanowieniu.

Przyczyna może dotyczyć na przykład:

- okoliczności i/lub osoby, które uniemożliwiły wytrwanie do końca w postanowieniu, np. *Dovevo fare una presentazione ed era necessario usare Internet.* („odniósł się”) / *Dopo tre giorni un mio amico mi ha fatto vedere un nuovo videogioco e subito ho dimenticato la mia decisione.* („odniósł się i rozwinął”)
- charakteru zdającego, jego upodobań, preferencji, np. *Sono debole di carattere e non sono riuscito a stare lontano dal computer.* („odniósł się”) / *Questa prova era troppo difficile per me, mi è mancata la motivazione.* („odniósł się”) / *Non ho saputo rinunciare a Internet per una settimana perché mi piace navigare su Internet e guardare film italiani su YouTube.* („odniósł się i rozwinął”)
- emocji, które towarzyszyły zdającemu w trakcie tego eksperymentu, np. *Dopo due giorni senza Internet ero arrabbiato.* („odniósł się”) / *La vita senza Internet era per me una vera tortura, così ho deciso di smettere e adesso posso di nuovo usare il computer.* („odniósł się”)

W pracy zdającego nie musi pojawić się wyrażenie *non essere fedele alla decisione / non riuscire ad arrivare alla fine della prova* itp., ale z kontekstu musi wynikać, że piszący złamał swoje postanowienie, np. *Purtroppo un giorno ho dovuto prenotare un libro online.* („odniósł się”) / *Mio fratello da un anno studia a Parigi. Perciò, quando mi ha chiamato sabato sera con Skype, abbiamo parlato per due ore.* („odniósł się i rozwinął”)

Jeżeli zdający pisze, że nie jest pewien, czy wytrwa do końca w swoim postanowieniu, to taka realizacja tego podpunktu polecenia jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *Non sono sicuro se riuscirò a vivere tutta una settimana senza Internet perché mi sento già nervoso.* (O→N) / *Ho scelto una brutta settimana per smettere di usare Internet perché durante l'anno scolastico mi serve per preparare le lezioni e lo dovrò usare anche domani.* (R→O)

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
<p>Finalmente posso usare Internet!</p> <p>Mi rilasso giocando al computer. (O→N; pkt 12 str.12)</p>	<p>Ho acceso il computer. Ho dovuto mandare una mail importante.</p> <p>Ho usato la rete per trovare una foto.</p>	<p>Non sono una persona paziente e poi mi piace stare in contatto con i miei amici sui social, guardare le foto e i filmati in rete e ho acceso il computer.</p> <p>Purtroppo avevo sempre il cellulare vicino a me e volevo usarlo tutto il tempo, così non sono stato fedele alla mia decisione.</p>

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź jest w całości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu LUB w wypowiedzi występują sporadyczne usterki w spójności i/lub logice.
1 pkt	Wypowiedź zawiera dość liczne usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z fragmentów trudnych do powiązania w całość.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment tekstu (np. 1–2 zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt. Jeśli takich fragmentów jest więcej lub są one dłuższe, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

- Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać np. z:
 - braku połączenia wypowiedzi piszącego z podanym początkiem
 - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych (przeskakiwania z jednego czasu gramatycznego na inny)
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
 - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
- Zdający nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
- Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
- Brak powiązania między rozwinięciem napisanym przez zdającego, a zdaniem wprowadzającym podanym w arkuszu może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
- Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
- Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub

większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.

7. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
8. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
9. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne precyzyjne sformułowania
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie najprostsze środki językowe ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia

Praca może otrzymać liczbę punktów wskazaną w tabeli, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B1, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B1, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie najprostsze środki językowe.

Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *bello, grande, buono*, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np. *fare colazione* zamiast *mangiare la colazione*).

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *Il libro è stato scritto nel diciannovesimo secolo*.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • brak błędów • nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • liczne błędy często zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	Słońce (gżeje).
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce (gzać) w lecie.
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę <u>bo było goraco</u> .

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane podkreśleniem wyrazu linią prostą.

Nie oznacza się błędów interpunkcyjnych.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
 - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub fragmenty całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli wypowiedź zawiera **60** wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym*. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy dyslektyków to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych.
8. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, gruppo, rivista*, np. *il film "M jak miłość", la rivista "Świat Dysku"*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *Ho letto Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
9. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta

indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *a casa* (2 wyrazy), *nella nostra scuola* (3 wyrazy).
2. Jako jeden wyraz liczone są
 - wyrazy łączone dywizem, np. *e-mail*
 - formy skrócone, np. *c'è*
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX* = 1 wyraz, *XX sec.* = 2 wyrazy.
4. Podpis *XYZ* nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. „buźki”).
6. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *lo porto biate scarpe.* – 4 wyrazy.